

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Małkiński
Sędziowie:	SO Cezary Olszewski(spr.) SO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	sekr. sądowy Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W. , G. M. (1) , C. W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i zapłatę

na skutek apelacji pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Elku

z dnia 9 grudnia 2013 r. sygn.akt I C 744/13

I. Zmienia zaskarżony wyrok w pkt.II w ten sposób, że w miejsce kwoty

2. 900zł (dwa tysiące dziewięćset złotych) wpisuje kwotę 750,40 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych 40/100).

II. Oddala apelację w pozostałej części.

III. Odstępuje od obciążania powodów kosztami postępowania przed Sądem

II-ej instancji.

Sygn. akt: I. Ca. 31/14

UZASADNIENIE

Powodowie J. W., C. W. i G. M. (2) (następcy prawni W. W. wystąpili z pozwem przeciwko (...) Sp. z o.o. w W., w którym domagali się nakazania przywrócenia stanu zgodnego z prawem i zakazania dalszych naruszeń działki gruntu położonej w E. przy ulicy (...) II oznaczonej numerem geodezyjnym (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) w ten sposób, że zobowiązać pozwanego do usunięcia z tej działki na własny koszt urządzeń

gazociągu przesyłowego, które naruszają realizację przysługującego powodom prawa własności oraz zasądzenia kwoty 40.500,00 zł tytułem opłaty za korzystanie ze służebności przesyłu na działce powodów za okres od lipca 2008 do września 2010 r. z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty, a także zasądzenia na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany (...) Sp. z o.o. w W., w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt: I. C. 744/13 Sąd Rejonowy w Elku uwzględnił w całości roszczenie o nakazanie przywrócenia stanu zgodnego z prawem, zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2.900,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 października 2010 do dnia zapłaty i w tym zakresie oddalił powództwo oraz rozstrzygnął o kosztach procesu poprzez wzajemne ich zniesienie między stronami.

Sąd ten ustalił, że powodowie jako następcy prawni W. W. są właścicielami działki gruntu nr (...) położonej w E. przy ulicy (...) II. Pod ich budynkiem przebiega gazociąg bez wydania pozwolenia na jego budowę i ustanowienia służebności przesyłu. W tych warunkach Sąd Rejonowy, opierając się na opinii głównej i uzupełniającej biegłego T. S. przyjął, że powodom przysługuje wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości w łącznej wysokości 2.900,00 zł uwzględniające okres korzystania z nieruchomości oraz ze strefy kontrolnej. Za zasadne uznał również roszczenie powodów o przywrócenie stanu zgodnego z prawem nieruchomości poprzez nakazanie pozwanemu usunięcia z działki powodów na własny koszt urządzeń gazociągu przesyłowego, albowiem gazociąg ten narusza prawo własności powodów oraz że istnieje możliwość jego przebudowania. O kosztach procesu Sąd Rejonowy postanowił na zasadzie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany (...) Sp. z o.o. w W., zarzucając Sądowi I instancji:

1) naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj. art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez przyjęcie, że:

a) nakazanie usunięcia gazociągu z działki powodów jest zgodne z prawem (art. 222 § 2 k.c.), gdyż posadowienie gazociągu narusza ich prawo własności, podczas gdy prawo własności powodów powinno być ograniczone, a nakazana przebudowa gazociągu na koszt pozwanego ingerować będzie w prawo własności wielu podmiotów,

b) nie znajduje zastosowania norma wynikająca z przepisu art. 5 k.c., co spowodowało naruszenie interesu publicznego na rzecz jednostki polegające na uwzględnieniu roszczenia powoda sprzecznego z zasadami współzycia społecznego, gdyż sporny gazociąg nie tylko zasila okoliczne osiedle, na którym mieszka powód, ale powód korzysta ze spornej linii na potrzeby własnego budynku poprzez bezpośrednie podłączenie do tej linii, czego Sąd I Instancji nie rozważył,

2) naruszenie zasad postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez:

a) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, gdyż Sąd dowolnie ocenił materiał dowodowy, zebrany w sprawie stwierdzając, że wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości może być ustalone częściowo jako wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu, a częściowo jako wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, w sytuacji, gdy biegły wyliczył wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości w jednej, konkretnej kwocie oraz uznanie, że jedynym kosztem budowy gazociągu w jego nowo budowanej trasie jest koszt samej budowy, z pominięciem kosztów ustanowienia służebności przesyłu,

b) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nierozważenie całości materiału, zebranego w sprawie, poprzez ograniczenie się do zbadania techniczno - budowlanych aspektów przebudowy gazociągu, z pominięciem faktu, iż konieczne do tego będzie ustanowienie służebności przesyłu dla nowo budowanej trasy gazociągu i kosztów takiego ustanowienia służebności przesyłu i pominięcie okoliczności, iż przedmiotowy gazociąg stanowi fragment zasilania Osiedla (...) i

był posadowiony za zgodą ówczesnego właściciela nieruchomości i inwestora budynków, a fakt jego posadowienia był zanany stronie powodowej, która to również z przedmiotowego gazociągu korzysta.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

W odpowiedzi na apelację, powodowie domagali się jej oddalenia oraz zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w tym zakresie, iż powodom przysługuje ochrona prawa własności do działki nr (...), na której bezprawnie przebiega gazociąg, a pozwany nie legitymuje się tytułem prawnym do korzystania z tego gruntu, co w konsekwencji rodziło określone konsekwencje w relacji do żądania powodów - nakazania usunięcia tego gazociągu.

Roszczenie to wiąże się z treścią art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 140 k.c. Zgodnie z ich treścią, przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to jest skierowane przeciwko trwałemu wkraczaniu w sferę uprawnień właściciela przez osobę nieuprawnioną i jest zasadne pod warunkiem, że stronie przeciwnej nie przysługuje skuteczne względem właściciela prawo do korzystania z rzeczy. Ostatecznie, jak trafnie wywiódł Sąd Rejonowy strona pozwana nie wykazała dokumentami złożonymi do akt, że istnieje skuteczny wobec powodów tytuł prawny do korzystania z ich gruntu.

Oceniając roszczenie powodów przez pryzmat art. 5 k.c. wskazać należy, że żądanie przebudowy gazociągu tak, aby umożliwić jego likwidację przez działkę powodów jest możliwe do zrealizowania. Brak jest bowiem decyzji odnośnie likwidacji przejścia bramowego pod budynkiem powodów. Przebudowa gazociągu może zatem przebiegać w dwóch innych wariantach niż dotychczasowy.

Odnosząc się do zarzutów apelującego w kontekście skutków prawnych przebudowy gazociągu stwierdzić należy, że nie zostały one należycie wykazane. Przede wszystkim pozwany nie udowodnił, aby uzyskanie pozwolenia na budowę gazociągu i ustanowienie służebności przesyłu w którymkolwiek przebiegu wariantowym było utrudnione bądź niemożliwe. W tym zakresie pozwany nie przedstawił żadnego dowodu, który potwierdziłby tą tezę, a samo hipotetyczne takie założenie nie może stanowić argumentu osłabiającego faktyczne prawo własności powodów. Nie można również zgodzić się z apelującym, by nawet słuszny interes publiczny niweczył interes prywatnego właściciela nieruchomości, zwłaszcza gdy istnieje możliwość wytyczenia nowego przebiegu gazociągu, a powód nie korzysta z przesyłanego pod jego domem gazu.

Podkreślić również należy, że z opinii biegłego sądowego J. D. wynika wyraźnie, że przebudowa gazociągu jest możliwa i koszt takiego przedsięwzięcia nie byłby zbyt wysoki (20.540,00 zł lub 17.460,00 zł). Uwzględniając zatem fakt, że pozwana Spółka osiąga spore zyski ze sprzedaży gazu, są to kwoty nieporównywalnie mniejsze niż wartość nieruchomości, przez którą gazociąg ten obecnie przechodzi.

Odnosząc się do zarzutu apelującego dotyczącego błędnie ustalonego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, w ocenie Sądu Okręgowego, okazał się trafny. Błędem było bowiem ustalenie wynagrodzenia w oparciu o wartość wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części działki zajętej pod 1,5 m strefę ochronną gazociągu (990,00 zł) ustalonej w opinii głównej i wartość wynagrodzenia za dalsze korzystanie z 1 m strefy kontrolowanej (2.000,00 zł) ustalone w opinii uzupełniającej. W związku z powyższym Sąd Okręgowy w postępowaniu apelacyjnym

dopuszczył dowód z opinii uzupełniającej biegłego T. S. na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014 r., który skorygował swoje wcześniejsze opinie wskazując, że sposób wyliczenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości dla węższej strefy będzie taki sam jak dla głównej opinii, tylko ze zmniejszoną powierzchnią gruntu. Wartość wynagrodzenia winna być zatem ustalona w oparciu o 70 m² powierzchni strefy ochronnej z uwzględnieniem średniej stawki czynszu za okres 2008-2011 określonej na kwotę 10,72 zł, co daje łącznie kwotę 750,40 zł. Taka też kwota, zdaniem Sądu Okręgowego, wyczerpuje roszczenie powodów.

Rację ma bowiem strona apelująca, że należność za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów za okres 2008 - 2011 w związku z przebiegiem gazociągu i usytuowaniem jego pod powierzchnią jego gruntu winna uwzględniać powierzchnię dla strefy kontrolowanej gazociągu 1 m strefy ochronnej, łącznie 70 m². Zauważyć bowiem należy, że ustanowienie strefy ochronnej jest konsekwencją wybudowania gazociągu będącego własnością przedsiębiorstwa przesyłowego, to służebność przesyłu musi obejmować także tę strefę, a zatem posiadanie nieruchomości w zakresie takiej służebności również ją obejmuje. Z prawem posadowienia danego typu urządzenia przesyłowego łączy się również określenie jego przebiegu, a wynagrodzenie obejmuje powierzchnię, która zapewnia funkcjonowanie tego urządzenia zgodnie z obowiązującym prawem. Mieć należy na uwadze, że urządzenie przesyłowe w postaci gazociągu jest urządzeniem trwałym i ograniczenie prawa własności związane z jego posadowieniem również ma charakter trwały. Przedsiębiorstwo przesyłowe nie regulując sytuacji prawnej w zakresie posiadania takiego urządzenia, nie może ciężarem ograniczenia wywołanego przepisami dotyczącymi warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe, obciążać właściciela nieruchomości. Określenie uprawnień przedsiębiorcy przesyłowego (§ 9 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe – obowiązujący w okresie objętym pozwem) potwierdza, że strefa ta jest określona z uwagi na bezpieczeństwo gazociągu, a kontrolowanie tego bezpieczeństwa leży w gestii tego przedsiębiorstwa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., II. CSK. 69/13, Lex nr 1415501).

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.